№ 39. Zeturtdeen, 5. aprili 1912. g. 1912.

Makſà,
Jelgawâ ekſped. ſanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peeſuhtiſchanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreſes pahrmainu jamakſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk 3 reiſes nedeklà: otrdeenà, zeturtdeenà un ſeſtdeenà,

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn — „ 60 „

Numurs makſà 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawâ, Skrihwern eelà № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi makſà:
par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſē 20 kap.

Godalgu iſſolijums Latweeſchu kompoſizijam.

Iſpildot V. wisp. Latweeſchu dſeeſmu ſwehtku dirigentu ſapulzes lehmumu, Rigas Latweeſchu Beedribas Muſikas Komiſija iſſola:

a) Par labakàm latweeſchu laizigàm koru kompoſizijam diwas pirmàs godalgas à 80 rbl. un diwas otràs godalgas à 45 rbl.

b) Par labakàm Latweeſchu garigàm koru kompoſizijam diwas pirmàs godalgas à 80 rbl. un diwas otràs godalgas à 45 rbl.

Tuwakee noſazijumi ir ſchahdi:

1) Kompoſizijam latweeſchu tekſtus komponiſti war iſraudſitees pehz paſcha iſwehles.

2) Katrs komponiſts war peedalitees pee ſazenſibas ar weenu waj wairak kompoſizijam.

3) Tahdas koru kompoſizijas, kas jau atklahti uſweſtas, waj ari drukatas, netiks eewehrotas.

4) Kompoſizijas un tekſti jarakſta ſkaidri.

5) Kompoſizijas eeſuhtamas lihdſ 1. ſept. 1912. g. Muſikas Komiſijas preekſchneekam, ſw. adwokatam K. Oſolinam (Rigà, Terbatas eelà Nr. 20, dſ. 3).

6) Ikkatrai eeſneegtai kompoſizijai lihdſ jaeeſuhta ſlehgtà kuwerà komponiſta wahrds un adreſe. Tiklab kompoſizija, kà ari kuwers, apſihmejami ar weenu un to paſchu paſihſchanas wahrdu.

7) Godalgas tiks iſmakſatas tuhlin pehz peeſpreeduma.

8) Godalgotàs kompoſizijas ar wiſàm teeſibam pahreet Rig. Latw. Beedr. Muſikas Komiſijas ihpaſchumà beſ ſewiſchkas atlihdſibas.

9) Muſikas Komiſija zentiſees eeguht par ſawu ihpaſchumu ari tàs kompoſizijas, kuràm netiks peeſpreeſta godalga, bet kuras no godalgu ſpreedejeem ſchim noluhkam tiks eeteiktas.

10) Kompoſizijas, kuràm godalgas nepeeſpreedìs, tiks iſnihzinatas lihdſ ar atteezigeem neatplehſteem kuwereem, ja winu ihpaſchneeki tàs lihdſ finamam, zaur Muſ. Kom. wehlak laikrakſtos iſſludinatam laikam nebuhs atnehmuſchi atpakal.

11) Godalgu ſpreedejus-leetpratejus Muſ. Kom. iſredſès kopà ar teem koru dirigenteem, kas ar ſaweem koreem nehma dalibu V. wisp. Latw. dſeeſmu ſwehtkos.

12) Godalgu ſpreedeju lehmums tiks laikrakſtos iſſinots.

NB. Ziti laikrakſti teek luhgti nobrukat augſchejo ſinojumu.

R. L. B. Muſikas Komiſijas
preekſchneeks: K. Oſolinſch.
Rakſtwedis: O. Grinbergs.

Rigà, 28. martà 1912.

Tagadejais naudas bads.

Ne tik pee mums Rigà, bet ari wiſpahrigi bankàs un krediteeſtahdès, tà „R. A." ſino, jau daudſus mehneſchus ſchehlojas par naudas truhkumu. To pee mums Rigà wiſupirms ſahka ſajuſt ſchejeenes wahzu krediteeſtahdès, kuràs agrak bij daudſ ahrſemes (Wahzijas) naudas, kas no Wahzijas bankam tika atpraſita. Schi Wahzijas un zitu ſemju naudas atpraſiſchana iſ Kreewijas bankam ſazehla ſinamu naudas truhkumu ari leelàs kreewu bankàs (kuràm daſchàm ir ſawas nodaļas Rigà). Beidſot ſchis naudas bads pahrgahja ari uſ latweeſchu krediteeſtahdem. Sche gan maſak krita ſwarà wiſpahrejee leelee naudas truhkuma zehloni, bet wairak buhwju ſpekulazijas pahrmehriba, jo latweeſchu krediteeſtahdes mehdſ rihkotees tikai ar paſchu latweeſchu naudu, un tadehl leelà paſaules naudas tirga groſiſchanàs pee latweeſchu krediteeſtahdem ſamehrà maſ ſajuhtama. Tomehr naw leedſams, ka tàs no leelàs buhwju ſpekulazijas iſauguſchàs paleelinatàs naudas praſibas pehdejos gados bij peeſpeeduſchas latweeſchu krediteeſtahdes paleelinat ſawus lihdſeklus zaur weſkelu pahrdiſkonteſchanu leelajàs kreewu un wahzu bankàs. Protams, ka naudas truhkums ſchaìs pehdejàs apgruhtinaja mineto weſkelu pahrdiſkonteſchanas operaziju un tà no wiſpahrejà leelà naudas truhkuma zeeta ari latweeſchu krediteeſtahdes.

Banku eeraſtais lihdſeklis zihnà pret naudas trnhkumu ir aiſdewumu jeb weſkelu diſkonta aprobeſchoſchana. Schi mehrka dehl atteezigàs bankas mehdſ paaugſtinat diſkonta prozentus, lai tahdà weidà druſku atbaidetu aiſnehmejus. Schi diſkonta prozentu paaugſtinaſchana pa daļai iſſkaidrojas ari ar to, ka paſchai bankai nauda tahdos laikos beeſchi dabonama tikai par dahrgakeem prozenteem.

Wismaſak ſchai kuſtibai ſamehrà bij padewuſès Kreewijas Walſtsbanka, ſewiſchki pee weſkeleem uſ ihſeem termineem tur nenotika diſkonta prozentu paaugſtinaſchana. Tas nu pehdejàs deenàs druſku pahrgroſijees. Par to tagad no peenahzigàs puſes iſlaiſts ſekoſchs ofziozs paſkaidrojums:

„Pehdejàs deenàs notikuſchà Walſtsbankas diſkonta prozentu paaugſtinaſchana pee ihſtermina weſkeleem (lihdſ 3 mehneſcheem) un pee ſpeziala tekoſcha rehkina (kurſch apdroſchinats zaur weſkeleem) ir zehluſès zaur ſawadibam, kahdas pahrdſihwo internazionalais naudas tirgus. Kà ſinams, tagadejà laikà naudas lihdſekku ſaſchaurinaſchana tagad pahrnehmuſi Eiropas ſemju leelako daļu, un wiſaſaki naudas dahrdſiba parahdas Wahzijà, ar kuru mums ir dſihwas tirdſneeziſkas un weikaliſkas ſaites. Berlinê weſkelu diſkonts priwatbankàs ſaſneedſis ſchak ſeſonà koti augſtu normu, un nauda preekſch gaidameem nokahrtojumeem mehneſcha beigàs pehz wiſàm redſamàm ſihmem nebuhs lehtaka par 6 lihdſ 6½ prozenteem. Tadehl Kreewijai, kurà diſkonta prozenti bij palikuſchi uſ agrakà neaugſtà pakahpeena, nahzàs ſpert ſoļus pret warbuhtibu, ka ſelts ſahktu aiſpluhſt pahr robeſchu, it ihpaſchi uſ Berlini. Ka ſchis uſſkats ir realos apſtahkkos pamatots, to peerahda fakts, ka pehdejàs deenàs ahrſemes praſitajeem tikuſchas pahrdotas leelas ſelta kwantitates. Wiſs tas, kopà ar gadskahrtas laiku, pamudinajis Walſtsbanku, pazelt prozentu normu preekſch ihſtermina weſkelu diſkonteſchanas, kureem ſewiſchki ir noſihme preekſch walutas; turpretim gartermina weſkelu diſkonts, kuri apkalpo Kreewijas eekſchejo tirdſneezibu, atſtahts nepahrgroſits.

Walſts padome

ſawu darbibu uſſahka weſelu nedeku agrak, nekà walſts dome. Bet winai ari ſakrahjees tik daudſ darba materialu, ka naw zerams to jel pa puſei paweikt, neraugotees uſ wiſu ſteigu. Paredſams, ka nekahdà ſinà nenahks apſpreeſchanà likumprojekti par eerehdnu atbildibu, par tirdſneezibas ſtrahdneeku normalo atpuhtas laiku, kuru projektu, blakus peeminot, walſts padomes komiſija gan pilnigi pahrgroſija, projekts par zihnu pret ſchuhpibu un Polijas pilſehtu likumu projekts, bet, pokeem par apmeerinaſchanu, ari Cholmas projekts un droſchi ween wehl daudſ ziti. Droſchi tikai tas, ka walſts budſchetu un jauno kara klauſibas uſtawu wiſadà ſinà ſkatìs zauri. Pee darbu gauſuma leela loma ari tam apſtahklim, ka wiſa padomes darba naſta jaweiz tikai kahdàm 35 perſonam no wiſa 190 perſonu leela padomes ſaſtahwa. Bet par wiſàm leetam, kà padomes lozekkis fon Kramers ſchinìs deenàs pret kahdu „Rig. Rundſch." ſinotaju iſteizees, walſts padome aiſmirſt, ka wina ir tikai reguletaja augſchejà palata, bet ihſtenee tautas preekſchſtahwji un tautas gribas iſteizeji atrodas apakſchejà palatà, walſts domê, un ka walſts padomes uſdewums nebrihkſt buht tas, lai wina katru no domes peenemtu likumprojektu ſabojatu, ſagroſot ta prinzipus un tà padaritu par neeeſpehjamu wina eeweſchanu dſihwê. Tahda walſts padomes rihziba padara par neeeſpehjamu wiſu likumdoſchanu, wiſu progreſu un katru walſts dſihwes uſlaboſchanas mehginajumu.

Paſpahrne.

Betlemes behrns.

Iſ Sweedru rakſtneezes Selmas Lagerlöf „Kriſtus legendam."—
J. Preedulajs.
(Beigas.)

Uſ ſwehtkeem eeradàs wiſi behrni, lihdſ pat pehdejam ſinamajà wezumà, waj katrs ſawas mahtes pawadibà. Par ſwehtku welniſchkigajeem noluhkeem ſinaja tikai wiſur iſſtahditee kareiwji.

Behrni paſchlaik tik laimigi lihgſmoja, kad peepeſchi uſreiſ ſakuſtejàs wiſi lihdſ ſchim kà dſelſs ſtatujas ſtahwoſchee ſchkehpneſchi un ar tahdu kà uſtrauktu energiju metàs uſ newainigajeem behrneem . . . Wiſos kaktos wiſleelakais iſmiſums un ſchaufmas . . .

Druhmais kareiwis, kas tik beeſchi ſtahweja ſarga weetà pee pilſehtas wahrteem, ſchoreiſ atradàs paſchà pirmajà weetà trepju augſchgalà, kur bij iſeja no plaſchajàm ſwehtku telpam. Un winſch likàs tik zeetſirdigs un beſjuhtigs, ka nelaimigàs mahtes drihſak bij ar meeru meſtees pahr galerijas margam uſ leju un tur uſ akmena plihtam nobeigt dſihwibu kopà ar ſaweem behrneem, neka mehginat aiſtikt garam ſchìs weenigàs iſejas durwju ſargam.

Bet peepeſchi ſchis pats durwju ſargs eeraudſija kahdu ſeeweeti, kas ar behrnu uſ rokam iſmiſumà ſkrehja taiſni uſ winu . . . Winſch nepaſpehja uſſkatit ne winas, ne tàs behrna ſeju. Tik tanì paſchà azumirkli winſch iſſteepa pret to ſawu ſchkehpu un pat jau juta, ka zaur to nobeidſas diwas newainigas dſihwibas, bet tanì paſchà azumirklì winam kas noſihza ap galwu un weena azs greeſigi eeſahpejàs. Daſchadas krahſas winam noſchibeja gar azim un iſſteeptais ſchkehps iſkrita no rokam. Winſch ķehra ar roku pee azs un ſakehris tanì biti, tuhlin ſaprata ſahpju zehloni . . .

Maſais kuſtonitis ſawu uſdewumu bij koti labi iſdarijis. Jaunà ſeeweete ar behrnu pa to laiku jau bij aiſſkrehjuſi garam un jau paſpehjuſi kaut kur noſlehptees.

Otrà rihtà ſchis pats kareiwis un wehl daſchi ziti ſtahweja atkal ſawàs ſargu weetàs pee pilſehtas wahrteem. Gaidija, ka weenigi iſglahbuſchee behrna wezaki ſinadami, ka wahrti ſchodeen wakà warbuht mehginàs aiſweſt ſawu behrnu no ſchejeenes. Sargu uſdewums bij ſcho behrnu tad pee wahrteem atnemt.

Pateeſcham ſargi ari drihſ ween eewehroja uſ wahrtu puſi tuwojamees kahdu wihreeti un ſeeweeti. Ar katru ſoli, ko wini ſargeem nahza tuwak, wareja noteiktak manit, ka ſeeweete uſ rokam ſem ſawa plaſchà auſtrumneetſchu apgehrba neſ behrnu.

Kareiwis bij pilnigi pahrleezinats, ka ta ir ta pati ſeeweete, kas wakar tik ſawadà kahrtà pagahja garam wina ſchkehpam. Tagad winſch to apſkatija tuwak. Ta kurmet meerigi un pakahwigi nahza winam pretim un peenahkuſi tam gluſchi tuwu klaht atſedſa ta azupreekſchà ſawa apgehrba malu. Schkehpneſis atlehza daſchus ſoļus atpakal un aiſklahja ar rokam azis. Seeweetes klehpî winſch redſeja prahwu liliju puſchki, bet tas mirdſeja daudſ, daudſ ſpilgtakàs krahſàs neka lilijas wahrtu preekſchà laiſtijàs ſaules gaiſmà. Azis apſchilbinaja. . . Zeleneekus aiſturet kareiwis nemehginaja. Un nebij jau ari eemeſla to darit . . . Tik, kad tee bij jau ſen garam, kareiwis ſkaidri ſajuta, ka ſeeweetei klehpî bij newis liliju puſchkis, bet pateeſs dſihws behrns.

Lai ſawu maldiſchanos iſlabotu kareiwis tuhlin metàs behgleem pakal. Bet no teem ir pehdu wairs tuwumà nebij.

Ilgi Romas ſchkehpneſis mekleja no wina ſchkehpa tik brihniſchkà kahrtà iſglahbuſchos behrnu. Beidſot kahdà weentukà alà winſch to atrada. Wihrs, ſeewa un behrns. Wiſi bij apmetuſchees no noguruma atpuhſtees.

Ar ſewiſchku preeku kareiwis peeſpeeda ſawu aſo ſchkehpu pee guloſchà behrna kruhtim. Bet aſinis iſleet winſch wehl kawejàs. Tik kurmet patihkami kairinoſcha bij apſina, ka tagad tas ſtahw wina warà, ka tam wairs neatmoſtees, ja winſch to negrib . . . Bet tà nejauſchi ſchinì guloſchajà behrnà winſch paſina to paſchu mihligo puiſenu, kas tik beeſchi ſkraidija ar bitem ſtarp lilijam pilſehtas wahrtu preekſchà, kur winam bij paraſtà ſarga weeta.

Iſ lilijas ſeeda bikeriſcha, ko kareiwis pee alas eeejas bij norahwis, iſlaidàs ar ſeedu puteklìſcheem bagati apkrahwuſès bite un ſihkdama ſahka wihtees tam ap galwu. Kareiwis notrihſeja . . . Winſch atminejàs, zik nenogurſtoſchi ſchis puiſens reiſ nopuhlejàs ſchihs bites ar winu paſmagajam naſtam neſdams uſ to dobumeem pilſehtas muhros; winſch ſinaja, ka weena warbuht no ſchìm paſcham bitem tik iſglahba ſcho behrnu no Erodus waras. Schis domas winu ſuſtrauza. Degunà winam tik ſpehzigi eeſitàs liliju ſmarſcha un . . . waj winſch wareja kahdreiſ aiſmirſt ſcho ſkatu, kur ſchis puiſens ſargaja ſchos liliju ſeedus no leetus negaiſa? Scho liliju puſchkis paſlehpa ſcho behrnu no wina aſins kahrigà ſkata pee pilſehtas wahrteem . . . Winſch atminejàs ari, ka ſchis pats behrns ari winam paſcham reiſ tik labſirdigi bij pakalpojis un tumſchs ſahrtums parahdijàs winam waigà . . .

— Waj war Romas ſchkehpneſis kahdreiſ aiſmirſt winam reiſ parahditu labſirdibu?! — peepeſchi winà pamodàs jautajums.

Winſch noleezàs un nolika ſawu ſchkehpu behrnam blakam . . .

Te behrns ari peepeſchi pamodàs.

Maſais guleja un ilgi wehràs winà ar ſawam ſkaiſtajam azim, kas mirdſeja kà ſwaigſnes.

Un ſchkehpneſis lozija zekus behrna preekſchà.

— Waldneek, Tu — Wiſuwarenais, — luhpas tſchukſteja. — Tu — Uſwarotajs, Tu — Deewu Mihlulis, Tu — tas, kas neaiſkahrts wari ſtaigat pahr ſkahrpjeem un tſchuhſkam.

Winſch noſkuhpſtija behrna kahju un kluſi iſgahja no alas. Puiſens wehl ilgi, ilgi ſkatijàs winam pakal ar ſawam ſkaiſtajam behrna azim. —

No ahrsemem.

Pluhdi Amerikâ.

Misisipi upes eelejâ usnahkuschi tahdi milsigi pluhdi, kahdi tur wehsturiskos laikos naw peeredseti. Pahrpluhduschas pawisam 50,000 kwadratjuhdses (anglu) semes un tà ka uhdens wehl weenmehr zelas, tad breesmas draud daudsàm pilsehtam. 17,000 zilweku palikuschi bes pajumta, tuhkstoscheem nami nopostiti un winu ihpaschneeki, kuri wehl palikuschi dsihwi, tagad tweras basnizàs un sabeedriskâs ehkâs. Ikdeenas issæejo is uhdena daschus slihkonus. Daudsâs pilsehtâs satiksme pa eelam noteek ar laiwam. Kairas pilsehtâ uhdens isgrausis dambjus, kuri pilsehtu sargaja no Misisipi paleem. Pee dambju atjaunoschanas tagad strahdà deenu un nakti wisi pilsehtas eedsihwotaji. Kairas apkahrtnê apslihzinatas 22 fabrikas, pilsehta palikusi bes apgaismoschanas. Pilsehtina Hikmana wisapkahrt appluhdusi, tà ka tai nemas newar tikt klaht. 2000 eedsihwotaji tagad zeesch badu. Appluhduscho apgabalu eedsihwotaji ir pastahwigâs bailês, ka tik atkal kur neislausch dambjus, ihpaschi leelo dambi netahl no Memfijas. Misisipi upes platums tagad ir leelaks par 80 kiometreem. Saudejumus tagad nemas naw eespehjams pahrredset, bet tee droschi ween sneedsas desmitos un warbuht pat simtos miljonos dollaru. Presidents jau eesnedsis kongresam luhgumu, lai tas preeksch zeetuscheem atwehl 500,000 dollarus pabalsta.

Schihdu jautajums Norwegijâ.

Ari Norwegijâ ir jau eeweesuschees Schihdi un ari tur jau ir iszehlees antisemitisms. Gaischakas galwas, kas paredz un no wehstures pasihst to nelaimi, kahda zaur Schihdu eespeeschanos kahdas tautas dsihwê zelas, tadehk tad ari sahk brihdinat tautu no draudoschàm breesmam. Norwegijâ sahk pazeltees balsis, kas usstahjas pret schihdu peelaischanu Norwegijâ. Nupat Norwegu rakstneeks Sakslunds isdewis broschuru sem nosaukuma „Schihdi pret kristiteem", kurâ us stingrako apkaro schihdus un kurâ aisrahda us to launo un newehlamo eespaidu, kahdu schihdi warot atnest Norwegijai. Sawas broschuras eewadâ Sakslunds raksta: „Schihdu jautajums ir ràsas jautajums. Mehs norwegi esam weenas ràsas, dsihwojam muhsu paschu walstî, esam kristiti un uskatam weens otru par lihdszilweku. Tà ka mums mas satiksmes ar zitàm tautam, tad mehs eeskatam, ka tur apstahkli tahdi paschi, kà pee mums. Tadehk tad ari mehs usskatam Wahzijas schihdu par wahzeeti un Anglijas schihdu par angli. Bet ta ir maldischanàs un to wajag isklaidet. Lai gan schihdu jautajums pee mums wehl naw tik nospeedoschs, kà ahrsemês, tad tomehr tam jau jasahk peegreest nopeetna wehriba un daudz leelaka, kà to daschs domà. Schihdu jautajums naw usskatams no atsewischku schihdu darboschanàs, bet gan wisus schihdus kopigi nemot. Ne atsewischki schihdi muhs apdraud, bet schihdu gara eespeeschanàs muhsu kulturâ. Mums jaaisstasw muhsu Germanu kultura, brihwiba un brahliba pret orientaliski-schihdisko warmahzibu un wehrdsibu, mums jakaro pret to, ka lai schihdu gars neapmahktu muhsu Germanu garu. Muhsu meesâ speeschas sweschs elements un tas mums jaisrawê."

Lai gan, kà jau teikts, Norwegijâ wehl schihdu koti mas, tatschu ari tur jau wini paspehjuschi organisetees un rahdit sawu waru. Sakslunds ilgi meklejis grahmatas apgahdataju, bet wisi baidijuschees isdot tahdu grahmatu un zaur to schihdus sakaitinat.

Redsams, ka wisur un wisas pasaules malas pahrpluhdina schihdi un ka wisur winus sahk usskatit par launu un postoschu elementu.

No eekschsemem.

Mahtes waloda kà mahzibas waloda tirdsneezibas ministrijai padotâs skolâs Baltijâ.

Walsts domei, kà „St. Pet. Ztg." sino, eesneegts likumprojekts par mahzibu pasneegschanas eeweschanu mahtes walodâ tirdsneezibas un ruhpneezibas ministrijai un semkopibas resoram padotâs privatskolâs Baltijâ. Domes mahzibas leetu komisija atrod scho projektu par wehlamu. Projekta motiwejumâ teikts, ka daudzas semneeku semkopibas sabeedribas Baltijâ nodomajuschas dibinat semkopibas elementarskolas ar mahzibu pasneegschanu mahtes walodâ un eegahdajuschas jau ari tam noluhkam wajadsigos semes gabalus. Bet semkopibas resors negribot apstiprinat scho skolu programu, tapehz ka likums atlaujot dibinat weenigi tik tahdas skolas, kurâs mahzibas pasneedz kreewu walodâ.

Kokowzowa zeļojams uz Maskawu.

Ministru Padomes preekschneeks Kokowzows sestdeen aisbrauza uz Maskawu. Te winam buhs sarunas ar tirdsneezibas un ruhpneezibas preekschstahweem par swarigeem tirdsneezibas un ruhpneezibas jautajumeem. Maskawas tirgoni sarihko preeksch wina apsweikschanas leelisku rautu.

Baltijas konserwu fabrikas.

Patlaban Rigâ pastahw 17 un Jelgawâ 1 siwju konserwu fabrika, kas wisas kopâ raschojuschas pagahjuschâ gadâ 30,000 kastes sprotu un 50,000 kastes kilo, katrâ pa 100 zibam. Rehkinot sprotes pa 28 r. par kasti, tàs wisas kopâ ismaksà 2,240,000 r. un kilo pa 25 r. kastê — 1,250,000 r. Bez tam wehl 6 Reweles ruhpneeki Dundagas jnhrmalâ konserwê kilo par 875,000 r. Tà wisu Baltijas siwju konserwu fabriku apgrosiba isnahk us 4,365,000 rbl. gadâ. Pawisam 1911. g. schais fabrikâs pagatawotas 165,000 kastes siwju konserwu un fabrikas us tàm pelnijuschas pa 4 r. no kastes, kas istaisa 660,000 r. No wiseem scheem konserweem Rigâ ween pagatawotas 130,000 kastes. Darba alga par kasti isnahk 2 r., kopâ 260,000 r.

Walsts padomes presidija

nolehmusi us kahdu laiku pahrtraukt wispahrejas pirmmahzibas eeweschanas likumprojekta apspreeschanu, lai waretu pirms isnemt daschus zitus steidzamus likumprojektus. Itsuhtitâs pawehstês preeksch 2. aprika sehdes likti us deenas kahrtibas likumprojekti par semstes cestahschu eeweschanu Stawropoles, Orenburgas un Astrachanas gubernâs, lai gan pehdejâ sehdê tapa nolemts schinî deenâ turpinat augschâ mineto likumprojekta apspreeschanu.

Baltijas gubernu semstes leeta,

leekas, wairs neapklusis. Ministru padome zaurskatijusi no 31 walsts domneeka eesneegtu likumprojektu par semstes eeweschanu Baltijâ un atsihdama tahdu reformu par pilnigi eenahkuschos un laizigu, neatrada nekahdu kawekku pret to, ka waldiba usnemas sastahdit atteezigo likumprojektu us tahdu prinzipu pamata, kuri pehz eespehjas tuwinas wispahrejam semstes likumam.

Peterburga. Leelkrases Weras Konstantinownas nahwes gadijumâ Wisaugstakam galmam usliktas 3 mehneschu sehras.

— Walsts sekretars Kokowzews aisbrauza us Maskawu.

— Slehgta drukas darbu isstahde.

— Slehgta beedriba. Pilsehtas beedribu leetu komisija slehdza strahdneeku klubu „Prosweschtschenije". Beedribai leek par wainu, ka polizija atradusi winas bibliotekâ konfiszetus isdewumus, ka jaunu beedru peenemschana, pretim beedribas ustawam, netikusi apstiprinata no waldes un ka par kluba lozekleem peenemtas personas, kuras naw sasneeguschas 21 gadu.

— Sifilisa isplatischanàs. 1909. gadâ Peterburgas slimnizâs tapa ahrsteti 19,585 sifilitiki, bet pehz wehl drukâ neisnahkuschàm sinam par 1910. gadu, schajâ gadâ Kalinkina hospitalî ahrsteti 29,248 ar sifilisu saslimuschee un Alafusowa hospitalî 16,805, jeb kopâ 46,053 sifilitiki.

— Paschnahwiba us norunu. Weesnizâ „Peterburg" 28. martâ gaismiai swihstot nonahwejuschees 22 gadus wezais tirgotaja dehls Barmins un wina lihgawa 18 gadus weza. Lihgawainis papreeksch ar rewolwera schahweenu galwâ noschahwis sawu lihgawu un tad eeschahwis sew lodi deninos. Jaunawas kabatâ atrasta wehstule, kurâ rakstits, ka wina nonehmusês mirt kopâ ar sawu lihgawaini.

— Pasihstamais tautsaimneeks prof. Dr. oec. pol. J. Iwanukows nupat miris ar sirdstreeku. Iwanukows agrak deeneja kà ofizeers kara pulkâ, tad atstahja deenestu un pehz studiju beigschanas bijis par profesoru Warschawas, Maskawas un pehdigi Peterburgas augstskolâs. Winsch atstahjis daudz sinisku darbu.

Petrokowa. Masocha leetâ apelazijas suhdsibas eesneedza Damasijs un Helena Masochi, Olesinskis un Zigarinskis.

Tomska. Us senatora rewisijas pamata sauz pee atbildibas 160 eerehdnus us Sibirijas dselszela.

Poltawa. Sagaidaku peestahtnê 2 nepasihstami laundzi pee apzeetinaschanas atklahja schahweenu uguni us polizisteem un eewainoja uradniku.

Petrokowa. Damasijs Masochs, Helena Masocha un basnizkungs Olesinskis eesneeguschi apelazijas suhdsibas. Prokurori sawukahrt eesneeguschi protestu.

Kertscha. Jenikalê stipra wehtra ispostija ostas eetaisi un aisnesa juhrâ daudz swejneeku laiwas.

Jaroslawa. Wolgâ eet ledus.

Kasana. Wolgâ lejas galâ ari eesahkusees ledus eeschana.

Tawastehus. Noschahwàs pulko garidsneeks preesteris Feodorows Michailowitschs Poloschenskis, kad wina gimene patlaban tureja pusdeenas maltiti blakus istabâ. Weena lode isskrehja winam zaur galwu un durwim un eeskrehja tanî istabâ, kur ehda wina peederigee.

Grodna. Zeetuma preekschneeka palihgs kà laupitajs. Ihsi pirms leeldeenam Grodnas gubernas zeetumâ par preekschneeka palihgu eestahjàs reservES praporschtschiks, muischneeks E. Martens. 26. martâ, kad deschurejoschais zeetuma usraugs bij isgahjis, Martens eemanijàs tanî istabâ, kur stahweja kase, uslausa to, isnehma 3700 r. un aisbehdza. Tuhlin pehz tam us aisdomu pamata apzeetinaja wairak usraugus. Ismeklescharnâ peerahdijàs, ka tee ir newainigi, jo aisdomas krita us nosudusho Martensu. Pakalmeklejot isdewàs ussinat, ka tas aisbehdsis us Wilnu, kur tad ari sahka tam dsiht pehdas. Israhdijàs, ka Martensam Wilnâ ir mihlakà, kahda Helena Klimatowa. Pee tàs tad ari blehdi peenahza. No nosagtàs naudas winsch bij us mihlakàs wahrda bankâ noguldijis 2000 r., bet us sawa dehla wahrda — 1000 r. Pee wina pascha atrada tikai 275 r. Pahrejo istruhksioscho sumu tas bij isschkehrdejis, pirkdams mihlakai drehbes un rotas leetas. Pee nopratinaschanais apzeetinatais Martens ari atsinàs par wainigu. Klimatowa ir kahda restorana apkalpotaja Wilnâ.

Widseme.

Riga. Gaisâ lidojumus 1. aprilî isdarija us rikschotaju beedribas laukuma kreewu awiators Koltschins. Winsch pazehlàs weegli un gludi, neskatotees us neweenado un deesgan pastipro wehju. Awiators turejàs gaisâ ap 5 minutes ilgi un sasneedza eewehrojamu augstumu, ari nolaischanàs bij weikla. Pehz tam ar to paschu biwplahksni pazehlàs ap 50 metrus augsti kreewu pilote Swerewa kopâ ar pasascheeri, awiatoru Slusarenko. Lidmaschinas motors tomehr laikam wisai labi nestrahdaja un aparats pamasam sahka slihdet lejâ, lihdz beidzot winsch sagreesàs us weeneem sahneem un deesgan ahtri nokrita ahrpus sehtas us nelihdzena laukuma. Atdurotees pret kahdu nelihdzenumu aparats salauza weenu spahrnu. Aparata waditaja Swerewa iskrita un dabuja kreetnu treezeenu: pasascheers Slusarenko palika sweiks. Tahlakee nodomatee lidojumi wairak nenotika. Publikas bij daudz, wiswairak gan ahrpus sehtas. —pl.

— Widsemes gubernators hofmeistars slepenpadomneeks N. A. Sweginzows atgreesàs no Peterburgas Rigâ un atkal usnehmàs gubernas pahrwaldischanu.

— Rigas mahzibas apgabala kurators kambarkungs S. M. Pruttschenko aisbrauza amata darischanâs us Reweli, kur paliks daschas deenas. Pa kuratora prombuhschanas laiku wina peenahkumus ispildìs mahzibas apgabala inspektors Bukowizkis.

— Slepkawiba. Drschurejoschais polizijas kahrtibneeks atrada ap plkst. 11 wakarâ leelajâ Maskawas eelâ pee nama Nr. 33 nodurtu kahdu jaunekli. Issinats, ka nelaimigais ir Nowikowa keegelu debesnatawas strahdneeks, 18 gadus wezais Peters Romanuks, kas sakildojees turpat tehjnizâ ar dascheem beebreem, kuri us aisdomu pamata apzeetinati.

— Aisbehdsis 30. martâ Danijas twaikonu „Triba" matrosis, 19 gadus wezais ahrsemneeks Kope. Winsch aisbrauzis automobilî ar kahdu jaunu damu un naw lihdz schim atrasts. Jauneklis bijis ustizigs, kahrtigs un usskhtigs strahdneeks un wina aisbehgschanai esot romantisks raksturs. —pl.

No Wez-Peebalgas. Trijnischi. Marta pirmâs deenâs schejeenes Stanandu mahjâs kahda L. seewa dsemdeja trijnischus, weenu eepreeksch un diwus pehz trim deenam, weenu puisenu, diwas meitenes. Mahte un behrni wehl lihdz schim dsihwi, weseli.

No Stukmaneem. Basnizas buhwe. Jaunàs basnizas buhwe meestinâ tagad jau tiktahl paweikta, ka wehl tik japabeidz usspodrinaschanas darbi, bet sches darbus tik drihz newarès ussahkt, jo truhkst naudas lihdzekku ap 2500 rublu. Tapehz tagad buhwes waditaji nolehma wasarâ sarihkot basaru, lai tahdâ zelâ tiktu pee wajadsigàs sumas. Jaunà basniza gresno wisu meestinu un winu apkalpos Kokneses draudses mahzitajs. „L."

No Rujenes. Pluhdi isskalojuschi zelu no Ruhjas upes tilta us Rujenes meestinu asis 20 garâ gabalâ, kapehz satiksme sche pahrtraukta un laudim jabrauz lihdz zela islaboschanai gar Jehres pagasta namu pahr upi pee bijuschà Raibà kroga, kur tilts ir wesels.

No Terbatas. Bijuschais Terbatas uniwersitates rektors prof. Passeks aisbrauza us ahrsemem wesekotees.

— Kimiskà kabineta direktora palihga weeta stahweja neeenemta kopsch priwatdozenta R. Hollmana aisbraukschanas us Saratowu par profesoru. Tagad uniwersitates direkzija schajâ amatâ eewehlejusi lihdzschinejo mineralogiskà kabineta asistentu, priwatdozentu Kultaschewu.

Kurseme.

Leepaja. Wina Eminenze Kaunas un Kursemes biskaps Kaspars Zirtowts maija beigâs turpinàs Kursemes bekanata basnizu wisitaziju, kuru winsch pagahjuschâ gadâ slimibas dehl pahrtrauza.

— Leepajas iswedums 1911. gadâ. Pehrnâ gadâ iswests zaur Leepaju us ahrsemem pawisam 47,282,511 pudu daschada lahdina un 7872 dsihwneeki 61,146,152 rubku kopwehrtibâ pret 46,126,313 pudeem un 8246 dsihwneekeem 52,547,620 r. kopwehrtibâ 1910. g.

— Profesora Josefa Wihtola jubilejas atskanas Leepajâ, 1912. g. 31. martâ. Us schàm swinibam eerabàs Leepajâ ari pats prof. Wihtola kungs. Wina eeraschanàs Leepajâ un wina jubilejas atskaņu swineschana bij leepajneekeem eewehrojama swehtku deena. — Biletes bija jau kahdu nedeku preeksch konzerta ispahrdotas. Konzerta sahle bija pahrpildita klausitajeem.

Sahlê parahdotees, zeen. gawilneeku apsweiza koris ar „Deews, dod tautas darbineekam". Tad Latw. beedribas preekschneeks Dr. med. Alkschna kungs ihsos wahrdos apsweiza gawilneeku Leepajâ un pasinoja, ka Leepajas Latw. beedriba eezehlusi winu par sawu goda beedri un pasneedza koschu sudraba lauru wainagu; skol. Uhdra kungs pasneedza dsihwu lauru wainagu no Leepajas koru dirigenteem. Nu sahkàs dsihwas owazijas, kas aprima tikai tad, kad gawilneeks pazehla taktsstisli.

Kas atteezas us paschu konzertu, kas sastahweja tikai no Wihtola komposizijam, tad jaleezina, ka tas bija ruhpigi sagatawots. Kalnina kga koris dseedaja katrâ sinâ preekschsihmigi un darija godu kà komponistam-gawilneekam, tà dseesmu eestudetajam Kalnina kungam. Tik daili war dseedat tikai leepajneezes un leepajneeki! Zitu ispildoscho mahksleneeku preekschnesumi ari atrada siltu peekrischanu. Saksa dsintarskaidra, maigà balss aisskahra juhtu wismaigakàs stihgas un rahwa lihdz; wahrdu skaidra, daila isruna darija katru isteiksmi saprotamu. Grünberg kundze dseedaja ar parasto rutini. A. Daugula kunga klaweeru preekschnesumi sneedza baudijumu, kahdu spehj sneegt tikai nogatawojees mahksleneeks. Wina technika apbrihnojami weikla, preekschnesums dailsch un issjusts. Tikai Janowitscha kga wijolu spehle nepazehlàs pahr wideja orkestra musika spehli. Winam wehl tahlsch zelsch lihdz mahkslas augstumeem. Alfr. Kalnina kga pawadijumi bij korekti un labi pahrdomati, un pabalstija leelâ mehrâ mahksleneeku preekschnesumus. Konzerta kopeespaids bij leelisks. Applausi negribeja rimtees un mahksleneekam wajadseja dot daudzkahrtigas peedewas. Pehz konzerta Latw. beedribâ bij swehtku meelasts, pee kura nehma dalibu ap 100 beedri un wairaki

ahrsemneeki. Runas schketinajàs weena pehz otras un augstas laimes negribeja ne rimtees. Gawilneeks bij jautris un afprahtigs, kà allasch, un swehtku dalibneekeem peenahza schkirschanàs stundina negribot, negaidot.

No Vauskas. Sahdsiba. Berlines weesnizas turetajam K. ar peelaikotas atslehgas palihdsibu, issagti no iswilktnes 332 rbl naudas. —y.

No Jekabmeesta. Kratischanas un apzeetinaschanas. Pagahjuschâ nedelâ, naktî uz 29. martu, kà „R." sino, Baltijas musikas instrumentu fabrikas strahdneeku dsihwokkos weetejais pristaws wairak straschniku pawadibâ isdarijis kratischanas. Atrastas wairak proklamazijas. Daschi strahdneeki apzeetinati.

No Kuldigas. Breesmigs ugelaimes gadijums 31. martâ notizis schejeenes sehrkozinu fabrikâ, kur atraitnes Baumanas 14 gadus wezajam dehlam nejauschi eerauti swahrki maschinâ un, kad tas mehginajis tos atswabinat, — cerauta roka un sadragata wisa meesa. Nelaimigais sehns nowests slimnizâ un naw zeribu uz wina glahbschanu, jo eelaustas ribas, mugurkauls un zeetuschas ari plauschas.

No Wentspils. Wentspils pilsehtas domneeku wehleschanas ofizieli, zaur sludinajumeem kreemu walodâ uz dascheem eelu stuhreem, issinotas uz 25. aprili. „W. A." sino, ka pilsehtas walde neesot atraduse par wajadsigu wehleschanas issludinat weetejos laikrakstos.

— Paschnahwiba. Naktî uz 28. martu Suke atklahtâ namâ nogiftejusès prostituetâ B. Burstein.

No Nigrandes. Kursi. Nigrandes Sadraudsigâ Beedriba sarihkoja no 10.—12. martam Strehlu mahjâs wispahrigus laukſaimneezibas kursus par semkopibu, lopkopibu, peenſaimneezibu un dahrskopibu. Kà lektori peedalijàs spesiasti: K. Rosits, J. Semturs un R. Linde. Pirmee diwi ar sawàm lekzijam prata eejuhsminat katru kursistu, it ihpaschi J. Semturs, ar sawàm weiklàm runas dahwanam un arween is dsihwes peewesteem interesanteem peemehram. R. Lindes lekzijas weetam tahdu eespaidu neatstahja. Kursu apmekletaju wareja gan buht wairak. Ari dsird wehl daschu runajam: redsesim, zik tahlu tee gudreneeki nu tiks.

— Otros leeldeenas swehtkos Nigrandes basnizâ tika eeswehtiti weetejàs muischas ihpaschneeka trihs behrni un ari ehrgeles, kuras tas dahwaja preeksch basnizas. Basniza bij puschkota no eglitem, skujam un dsihwàm pukem. Treschos swehtkos warejàm nopreezatees par gresni ispuschkoto basnizu un par jaukàm dseesmam, kuras zehla preekschâ weetejàs beedribas jaukts koris sem skolotaja ehrgelneeka R. Schenbruna wadibas pa deewkalposchanas laiku. „L. At."

No Mas-Salwes. Pee schejeenes bijuschâ Preedes kroga 28. martâ nosists 62 gadus wezais Mehmeles pagasta lozeklis Jahnis Grinwalds, kuram usbrukuschi 6 zilweki ar kekscheem pahrduhruschi ziskâ asins dsihslu, un no leelas asins notezeschanas G. tad nobeidsees. Par notikumu ussahkta ismekleschana; wainigee esot apzeetinati un laikam sawam pelnitam sodam neisbehgs. Wainigee esot no Leel-Salwas un daschi no wineem pasihstami kà kauschli.

No Walgales. Jauni tirgi. Schejeenes muischâ taps uz preekschu noturetî diwi gada tirgi: weens pawasarî, otrs rudenî. Pawasara tirgus deena buhs 20. aprilî, rudens tirgus — 20. septembrî. Pirmais schahds pawasara tirgus taps noturets jau scha gada 20. aprilî. Ar pawasara tirgu buhs gan kà buhdams, — wiseem naudinas mas; bet totees jo kupla usdsihwe schejeeneescheem buhs rudens tirgus deenas. Tur tad gan atkal ees saki un waki. Isblihtiba un kaut jeb kahdi zehlaki zenteeni schejeenes apgabalâ wehl gluschi sweschi, kadehl ari wisa muhsu „sabeedriskà" dsihwe sastahw tikai no kroga lustem un dserschanas preekeem. Ārelaku patikschanu tà tad schejeeneescheem newareja sagatawot, kà eerihkojot diwus gada tirgus. „R. A."

No Jelgawas.

Pehz tautas apgaismoschanas ministrijas pawehles gala eksameneem wisâs walsts widus skolâs jaeesahkas 21. aprilî.

Rigas mahzibas apgabala kurators nolizis 1812. g. karo jubilejas swineschonu sawa apgabala skolâs uz 25. un 26. augustu. Notiks dwehseles aisluhgums par Keisaru Aleksandru I. un kaujâ krituscheem kareiweem, atteizigas deklamazijas, patriotiski akti u. t. t.

Jauns latweeschu pasahkums. Kursemes Kugneezibas sabeedriba, kura gan darbojas wehl tikai ihsu lailu, jau usrahda it brangus panahkumus. Winai lihds schim bija diwi motorlaiwas „Kursemneeks" un „Leelupneeks", kas iswadaja prezes starp Jelgawu un Rigu. Tagad, kà „T." sino, beedriba sew eegahdajusi diwus jaunus twaikonus „Juhrmalneeku" un „Ridseneeku", kuri schinis deenâs jau peenahkuschi Rigas ostâ. Jaunee twaikoni (winu lihdschinejee wahrdi ahrsemês bijuschi „Falke" un „Gertrud") pirkti — weens Berlinê, otrs Neu-Streelitzâ, un par teem samaksats wairak kà 50,000 r. Twaikoni esot eewehrojami prahwi — pirmais pahrspehjot wisus lihdschinejos kugischus, kas ustur satiksmi starp Jelgawu un Rigas juhrmalu resp. Rigu — ejot 3—4 pehdas dsili ar 20—23 werstu leelu ahtrumu stundâ, eerihkoti pehz jaunakàm techniskàm prasibam, ar elektrisku apgaismoschanu. Twaikoni warès kalpot netik ween jo plaschai pasascheeru satiksmes ustureschanai, bet ari eewehrojamâ mehrâ frakts weschanai, jo twaikonu maschinas attihstot lihds 200 efektiwu firgu spehku un warot west ap 3000 pudu leelu pretschu smagumu. Ka twaikoni sewischki isturigi, par to wislabako leezibu nodod winu schurpbrauzeens pa klaju juhru, kas eegadijees taisni wehtras laikâ, un tomehr kugi laimigi nonahkuschi pee sawa zeka mehrka. Twaikoni isbraukuschi sako zeturtdeenu no Swinemindes, swehtku sestdeen nonahkuschi Wentspilî un pirmo swehtku wakarâ Rigâ.

Luhgums smehketajai publikai. Tabora eestahde,*) pee Jelgawas atrodas arweenu wajadsibas stahwoklî, kà tas redsams no eestahdes preekschneeka, mahzitaja Urbana sinojumeem un luhgumeem. Palihdsibas leetâs mums dod labu preekschsihmi Wahzijas ewangelijuma tizigee. Tà Bielefeldâ ir dibinata feninu jeb graschu sabeedriba. Sadalijuschees daudz grupâs ikkatrâ pa 10 lozekleem, tee katrs apnehmuschees maksat iknedelas 5 feninus, t. i. 3 kapeikas, par labu Beteles epileptiku eestahdei. Japeemin, ka Tabora epileptiku eestahde Kursemê ir dibinata pehz schì parauga. Ari Leipzigas misijones beedribai, kur mehs lihdspeederam, ir wahrpu lasitaju sabeedriba. Abas schìs sabeedribas peenem ari wezas leetas. Mums lihds schim nekahda organiseta palihdsibas sneegschana nepastahw, kà ween no labprahtigeem dahwinatajeem. Bet warbuht, ar smehketajas publikas laipnibu, ari Tabora eestahde waretu dabuht papirosu sneedseju draugu pulzinu. Par tabakas smehkeschanu ikgadus, kopâ nemot, isdod gan daudz tuhkstoschus naudas; un jau mehrens smehketajs isdod ap 10 rbl. gadâ. Bet papirosi par sewi ir draugu leetas, ko zits zitam pasneedz. Tà ari ir rakstits: darat sew draugus no netaisnas mantas. Ja kahdam nu ir labs prahts, tas lai pasneedz ikdeenas weenu papirosu waj zigaru jeb pipiti tabakas kahdam no schìs eestahdes slimajeem draugeem. Un wisu gadu ikdeenas tà sneedsot tas buhs dewis katram draugam tikai 1—2 papirosus par gadu, jo 365 deenâs te atrabis starp 300—400 slimneekeem waj ikdeenas zitu draugu; un buhs isdalijis 2 nedelâs apmehram 1—2 kastites papirosu; tas maksà 5—10 kapeikas, kas istaisa mehnesî 10—20 kap. un gadâ 1—2 rubkus, waj ari wairak atteezigi, ko smehkè. Tà luhdsu wisus smehketajus, pirmak latweeschus, Kursemê, waj zitur sekot schai labprahtigai preekschsihmei. Un ja ikkatrs newaretu personigi papirosus pasneegt, lai atsuhta atteezigo naudas sumu Tabora eestahdes preekschneekam, waj, kà ehrtaki, nodod sawas draudses mahzitajam. Ja daudz smehketaji to daritu, tad eestahdei buhtu daudz palihdsets. Wisi, kas pee schìs labprahtibas peedalas, lai peemin 112 Dwd. dseesmas wahrdus: „Labi tam zilwekam, kas apschehlojas un aisdod. Winsch isdala un dod nabageem, wina taisniba un gods paleek muhschigi."

Luhdsu, mehs gaidisim papirosus! Wisu slimo gaiditaju wahrdâ, nedsihdamees pehz augstàm leetam, bet turedamees pasemigi, schis eestahdes lihdslozeklis un kopejs R. S.

Gandrihs pilniga saules aptumschoschanàs, pateizotees loti isdewigam, skaidram laikam, bija loti jauki nowehrojama. Ap 1/22 pehz pusdeenas (4· apr.) ta sche sahkàs un ilga lihds tepat pulksten 4. — Sewischki skaists skats bija, kad mehnefs waj pilnigi aissedsa saules waigu un no tàs bija redsama tikai kreisâ pusê sirpas weidiga dala, kuru ari ar neapbrunotàm azim wareja loti skaidri nowehrot. Wisapkahrt tad saulei bija redsams sposchums warawihksnes krahsâs.

Ussihmets sagts firgs. Februara mehnesî nosagts pee Wez-Saules pagasta peederigajam J. K. firgs. Tagad tas to ussihmejis is tirgus. Sirga tagadejais ihpaschneeks paskaidro, ka winsch to pirzis Jahnischkê. Ussahkta ismekleschana.

*) Te usnem apkopschanâ ar krihtamo kaiti slimus, kropkus un garâ wahjus wihreeschus un seeweeschus no wisas Kursemes un ari zitureenes. Tagad te ir apkopschanâ ap 400 slimneeku.

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Laukſ. Beedribas Krahj-Aisdewu Sobeedriba,
Jelgawâ, Katoku eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2. Bilanze 30. nowembrî 1911. g. **4,928,855 r. 20 k.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Laukſaimneezibas Beedribas namâ, Katoku eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodakas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibasapdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uz mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodakas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakâ spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu, angku- un eekschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukſ. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskâ Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodakas **Jelgawâ,** Katoku eelâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilsehtâs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Jaksmans
drehbneeks
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.
Leels krahjums eeksch un ahrsemes stoffu.
Glihti uswalki
no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmakas un manufakturas Sabeedriba
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 1.
Drehbes leelâ iswehlê no wissalamenakàm **eeksch- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku

Peekerts saglis. Kalwes schosejâ № 20, D. seepju fabrikâ bij notikusi sistematiska seepju sahdsiba. Naktî uz 27. martu, uz postena stahwoschais gorodowojs redseja kahdu wihreeti no fabrikas puses nahkam un maisâ kaut ko nesam. Nesejs islikàs tam schaubigs un winsch to aptureja. Tas israhdijas par minetàs fabrikas strahdneeku J. Wina maisâ atradàs 2 pudi 5 mahrz. seepju — 9 rbl. wehrtibâ. J. atsinàs sahdsibâ par wainigu. Daschas no sagtajàm seepem atraba pahrdotas pahrtikas pretschu weikalâ uz Schaujamàs un Wiluma eelu stuhra. Leeta nahks teesas preekschâ.

Atmina is scho laiku gimenes dsihwes. Leelajâ eelâ Nr. 57, dsihwojoschais Talschu maspilsonis A. K. sinoja slepenpolizijai, ka wina seewa aisgahjusi no ta 13. martâ un apmetusees uz pastahwigu dsihwi pee kahda R., ar kuru ta jau agrak stahwejusi neatlautos sakaros. Schkirotees ta esot winu wehl apsagusi, panemdama lihds daschus wina wekas gabalus, drehbes un istabas leetas. Isdarot pee „jaunà pahra" kratischanu, tur ari zitas no nemtajàm leetam atrada, bet aisbehgusi seewa paskaidro, kà minetàs leetas esot winas ihpaschums. Par notikumu sastahdits protokols un leetas nahks teesas preekschâ.

Sahdsiba. Sakajâ eelâ Nr. 32 dsihwojoschs nama ihpaschneeks P. sinoja slepenpolizijai, ka winam uslaustS Kasarmes eelâ schkuhnis un issagts aisjuhgs — 15 rublu wehrtibâ.

Atrasta kahda melna muse, kura bij atstahta uz tirgus, uz kahda lauzeneeka rateem. Apskatama un sanemama slepenpolizijas kanzelejâ, Katoku eelâ Nr. 26.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 27. marta lihds 1. aprilim 1912. g.

Kristiti: Alma Meschebraksche, Emilija Dambowiz, Gregors Walentins Betkers.

Ussaukti: Janis Bumeistars ar Bihni Karlini Janait, Janis Kupsche ar Lihbu Bekker jeb Dambeneek, Gusts Pole ar Lihnu Olgu Dortholz, Eduards Kundsinsch ar Annu Falkland, Janis Puhre ar Elisabeti Kalneneek, Ansis Smiltneeks ar Ilsi Lenart, Juris Wihpmans jeb Widmans ar Maiju Grantin.

Laulati: Krists Mammis ar Lihsi Rone, Karlis Bahrinsch ar Lihsi Grinberg, Janis Dahrsa ar Lawisi Emiliju Weldum.

Miruschi: Made Troizky 40 g., Jahnis Tilgals 52 g., Ewalds Schulze 75 g., Gustaws Wachts 44 g.

Deewkalposchanas: Swehtdeen, 8. aprili p. 1/210 no rihta ar deewgaldu un plkst. 1/22 pehz pusd. behrnu deewkalposchana, mahz. Sanders.

Jaun-Leepajas basnizas sinas no 26. marta lihds 1. aprilim.

Kristiti: Estere Marija Elisabete Schmidt, Alfreds Herberts Stankewitz.

Ussaukti: Geerts Lusuhrs ar Ilsi Herman, Jahnis Jahnait ar Maiju Laudum, Janis Bumeistars ar Bihni Karolini Janait, Jahnis Skubikis ar Juliju Garos.

Laulati: Schano Petersons ar Waliju Otiliju Grofs.

Miruschi: Elsa Emilija Duhzman 5½ g., Lisete Amalija Tschaibe 22 g., Krischs Arnolds Rukuts 6 m.

Deewkalposchanas: swehtdeen, 8. aprilî, plkst. pus 10 no rihta.

Eeswehtitischanas mahziba jaunawam sahksees 10. aprilî.

Wisjaunakàs sinas.

Pasaules leelakà twaikona „Titanik" nogrimschana.

Londona. Sche peenahkuschas sinas par twaikona „Titanik" nogrimschanu pee Nefas (?) raga. „Titaniks" usduhrees uz peldoschu ledus laukumu un nogrimis pusstundas laikâ. Seeweetes glahbtas ar glahbschanas laiwam.

Londona. Twaikonis „Titaniks", kursch ir leelakais kugis pasaulê, isbrauza no Suthemptonas ar 1380 pasascheereem un Scherburgâ usnehma zitus pasascheerus. Wisus pasascheerus isglahba twaikonis „Wirdschinija", kuru peeaizinaja ar besdrahts telegramu. „Titaniks" wehl turas uz uhdens un lehni brauz uz Halifakſas pusi. Nujorkâ eebraukuschee twaikoni „Karmanta" un „Niagara" satika zeka ledus kalnus. „Niagara" dabuja suhzi.

Nujorka. Twaikonu kompanija „Uait Star" sanehmusi sinu, ka no nogrimuschà twaikona „Titanik" 2200 pasascheereem glahbti tikai 675 pasascheeri, wiswairak seeweetes un behrni.

Berliné, 16. (3.) aprilî. Reichstagâ eesneegts jauns likuma projekts par walsts aissardsibu un par papildu budschetu. Likuma projekts par walsts aissardsibu prasa no jauna septinu kahjneeku bataljonu sastahdischanu, seschus eskadronus jahtneeku, 418 bateriju lauku leelgabalu, seschus sapeeru bataljonus un 60 loschu meteju rotas. Tahlak nolemts buhwet katru gadu seschas semuhbens laiwas, lihds kamehr to skaits buhs 72.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskà (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „**Latweeschu Awises.**"
Atbildigais redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Kláws).

Leel-Sesawas
Krahschanas-Aisdoschanas Kase.

(Sabeedriba ar beedru neaprobeschotu galwoschanu.)

Jelgawâ, Jelgaw. Laukſaimneez. Beedribas namâ, Katoļu eelâ № 44.

Kases bilanze bija:

1904. g.	31.	dezembri	11,624 rub.	39 k.	leela	
1905. „	31.	„	55,026 „	24 „	„	
1906. „	31.	„	130,700 „	19 „	„	
1907. „	31.	„	179,267 „	53 „	„	
1908. „	31.	„	325,040 „	64 „	„	
1909. „	31.	„	447,011 „	56 „	„	
1910. „	31.	„	562,801 „	82 „	„	
1911. „	31.	„	775,822 „	88 „	„	
1912. „	28.	februari	797,787 „	48 „	„	

Kase peenem noguldijumus no beedreem un nebeedreem un aprehkina par noguldijumeem 3—6½ proz., no noguldischanas deenas skaitot.

Noguldijumus peenem un ismaksà prozentus un noguldijumus katru darbdeenu no pulkst. 10—2 deenâ. Noguldijumus war ari eesuhtit pa pastu (Гросъ-Сессауской ссудо-сберегательной Кассѣ, гор. Митава, Католическая ул. 44). Pehz naudas sanemschanas teek pehz noguldītaja usdotas adreses tàpat pa pastu issuhtita noguldischanas sihme.

Uz noguldītaja peeprasijumu issuhta ari pa pastu noguldijumu prozentes.

Kase aisdod naudu tikai beedreem pret obligazijam (nekustinamu ihpaschumu), wehrtspapireem un uz galweneekeem. Par aisdewumeem teek aprehkinatas 7—8½ prozentes. Peeprasijumus pehz aisdewumeem war eesneegt katru deenu. Waldes sehdes sewischki preeksch aisdewumu isspreeschanas treschdeenam.

Kases kantors atwehrts katru darbdeenu no plkst. 10—2 deenâ. Beedru naudu war eemaksat waj nu wisu (25 rublus) uz reisi — waj dalam — ne masak kà 1 rbl. 20 kap. **Walde.**

Akziju sabeedribas sweesta weikals „*Livland*" Kopenhagenê.

Eeteiz winai teeschi suhtit zaur **„Gerhardu & Heyn"** Wentspili, kur pee sanemschanas ismaksà uz preekschu 45 rbl. par muzu. — Norehkinaschanàs nedelam.

„Pfaff" schujmaschinas

pahrdod weenigi pee

A. Lipperta,

Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 8, 1 tr.
Leepajâ, Grandu (Korn) eelâ Nr. 47.

Usnomaksu no 1 rub. nedelâ.

Wisu zitu sistemu **rokas schujmaschinas** sahkot no 22 rub.

Wislabakàs pasaulê. **Wislabakàs pasaulê.**

„Brennabor" un „Wanderer" welosipedi.

Sobu ahrsteschanas kabinets

M. Kopelewitza

Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 2.

Kunas stundas no 9—1 un no 3—6.

Spezialitate: Selta sobu kroni un mahksligi sobi bes platem.
Wisus darbus isdaru uz garantiju.

Mag.

J. Hertela

apteeku pretschu pahrdotawâ

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.

Peedahwà wisadas laukſaimneeziba, dahrstopibà un mahjſaimneezibà wajadsigàs **apteeku prezes.**

Logu ruhtis wisados leelumos **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**

Gumijas prezes.

Mahzeklis

war peeteiktees mechaniskà un atlehdsneeku darbnizà pee atlehdsneeku meistara **Chr. Biemana,** Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 21.

Jauneklis, ar draudses kolas izglihtibu, wehlas weetu saimneezibà kà palihgs jeb ari kà mahzeklis. Waru eestahtees kaut kurà laikà. Laipnos peedahwajumus luhdsu adreset: чр. Маріэнбургъ, Лифл. губ., Гольдбекской вол., ус. „Ортушки", А. Ю. Коксъ.

ПАРИЖЪ ФРАНЦІЯ J. Konopiaty
PARIS 5. Rue Monge 119 bis.

(Luhdsam adresi peesihmet.)

Sargatees [no] wiltojumeem!

Nedsenatees pehz ziteem pulksteneem. Labeem pulksteneem ir arweenu sawa wehrtiba.

Lehdejais Parises jaunums!

Selta pulksteņu weetà, kuri maksà 200 rubli, eeteizam israkstit weenigi is **Parises** pulksteņus **Chronometr** sistemas, kuru sasona un isskats nav isschkirami no ihsteem selta pulksteneem. Par metala un mechanisma labumu galwojam uz 10 gadeem.

Schee pulksteni ir ihsta frantschu selta, loti plahni kungu jeb dahmu, ar 3 masiweem wahkeem, ar wislabako mechanismu, gahjeens uz akweneem uswelkams remontuar 36 stund. reiz, un ar ismehginatu gaitu uz minuti, seltitu jeb sudrabotu ziperblati. **Maksà weens pulksteņis 5 rub. 25 kap., diwi pulkst. 10 rub., tschetri pulkst. 19 rub. 50 kap. Kas no mums schos pulkst. israkstìs, buhs arween pateizigs.** Pee katra pulksteņa peeleek bez maksas: kungu kruhschu, jeb damu kakla lehdi no ihsta frantschu jaunselta, breloku-binokli ar interesanteem Parises kateem, un seemeschka mazinu preeksch pulksteņa. — Suhtischana lihds ar muitu maksà 50 kap. Apstellejumus isdara bez kaweschanas un apsinigi, uz pehzmaksu un bez eemaksas.

Ar apstellejumeem pee mums war greestees wisàs walodàs. Adreset:

ПАРИЖЪ Франція J. KONOPIATY
PARIS 5. Rue Monge 119 bis.

NB. Luhdsam nesamainit ar zitam firmam. Slehgta wehstule uz Parisi maksà 10 kap., wakeja 4 kap. Adresi war isgreest un stipri uz kuwera uslihmet.

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedribas

(Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 44. Telefons 62)

Bilanze

31. martâ 1912. gadâ.

Beedribas droschiba: Sabeedribas kasê atrodoschais droschibas kapitals **278.383** r. **42** kap. un **2121** beedru garantija.

Aktiwâ.

Skaidra nauda un wehrtspapiri:			
kasê nauda		22,245 r. 86 k.	
uz tekoscha rehkina		204,961 „ 08 „	
wehrtspapiri		32,359 „ 35 „	
beedru dalas zitàs kred. eestahdès		9,025 „ — „	268,591 r. 29 k.
Aisdewumi:			
uz obligazijam		3,451,600 r. — k.	
„ galwoschanu		459,609 „ 10 „	
„ wehrtspapireem		67,416 „ — „	
„ eekihlajumeem		171,168 „ — „	
„ beedru dalam		32,480 „ — „	4182273 „ 10 „
Tahlaki noguldijumi			657,704 „ 81 „
Kantora konts			8,941 „ 53 „
Inwentars			5,875 „ 38 „
Daschadi			86,650 „ 85 „
		Kopà	5,210,036 r. 96 k.

Pasiwà:

Sabeedribas kasê atrodoschees droschibas kapitali:			
beedru dalas		212,100 r. — k.	
reserwes kapitals		32,678 „ 08 „	
daschadi ziti kapitali:			
neisdalita pelna	10,448 r. 68 k.		
aisdewumu reserwes	8,871 „ 26 „		
inwentara d. k.	4,067 „ 09 „		
nama buhwes k.	10,218 „ 31 „	33,605 „ 34 „	278,383 r. 42 k.
Diwidende			12,136 „ 50 „
Aisdewu rentes			76,891 „ 94 „
Noguldijumu rentes			92,783 „ 67 „
Noguldijumi:			
ar ussazischanu		4,298,164 r. 77 k.	
bez ussazischanas		271,540 „ 36 „	
uz augku augkee		55,136 „ 30 „	4,624,841 „ 43 „
Schiro à dèpôt aisnehmums			125,000 „ — „
		Kopà	5,210,036 r. 96 k.

Sabeedriba maksà par noguldijumeem 3—6% gadâ, skaitot no noguldischanas deenas, **par schiro noguldijumeem 3%** un nem par **aisnehmumeem 6—8%** gadâ.

Kantors atwehrts darbdeenâs no pulksten 10—2 deenâ.

Peeprasijumus pehz aisnehmumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtd.

Noguldijumus peenem un ismaksà katru darbdeenu.

Noguldijumus war ari pa pastu peesuhtit un tapat sabeedriba uz wehleschanos tos atmaksà un prozentes issuhta. Pasta adrese: Митава, Ссудо-сберегательное Товарищество Митавскаго Сельско-хозяйственнаго Общества.

Walde: mahju ihpaschneeki agronoms **J. Bissenecks,** agronoms **Brasd**a un **D. Kahnbergs.**

Sweedru peena separatori „DOMO"

neteek zaur plascham reklamam, daschadam dahwanam un augstu rabatu starp atkalpahrdewejeem isplatiti, bet gan zaur to, ka wini ir labi un teek pahrdoti sem rakstiskas galwoschanas. **Katris laukſaimneeks, kam ir „DOMO" separators, to labpraht eteiks sawam kaiminam.**

Zaur to, ka mehs schihs maschinas bez leelas reklamas un ar masu rabatu atkalpahrdewejeem pahrdodam, winas ir

dauds lehtakas

par zitàm maschinam.

„Domo" separatoru zena:

Rosaukums: „Karliks"	A.	B.	Nr. 0.	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.	Nr. 5.	Nr. 6.
Pahrstr. stundâ stop.	25	33	40	55	70	100	160	240	370	480
Maksa rublos	15	25	30	35	40	50	70	100	150	240

Peeprasiet tikai „DOMO" separatorus.

Tuwakas sinas un separatori dabujami Kursemê pee sekoscheem agenteem:

Aisputê — A. Reinfelda kga.
Bauskâ — K. Leitlanda kga.
Jaunjelgawâ — J. Raba kga.
Jaunpilê — A. Walewitza kga.
Jekabmeestâ — A. Leepina kga.
Kahrlzeemâ — Eichenberg, pee Zehres muischas.
Kulbigâ — pee P. Mandelkorna kga.
Leepajâ — W. F. Walewitza kga.
Sabilê — W. Kalnin kga.
Sasmakâ — Ahrlawas Pahrtikas Beedr.
Tukumâ — Tukuma Pahrtikas Beedriba.
Wez-Auzê — L. Gutmana kga.

Daram god. „Domo" pirzejus usmanigus, kà rakstisku garantiju dabus, un wisas „Domo" reserwas dalas, kuras pirmajos trijos gados bojatos, bez maksas apmainis, weenigi teem, kuri ir pirkuschi pee te augschà mineteem agenteem un pee weenigà preekschstahwja Jelgawâ un apkahrtnei:

K. Reinschütsela, Leelajà eelâ Nr. 66, telefons 515.

Ka ari no fabrikas noliktawas

Silfverhjelm & Ullgren, Rigâ, Ganibu dambî Nr. 11,
Telefons 5264.

Печатать разрѣшается полиціею.

Drukatas Grahmatruhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawâ.